

«В гостях у Санта-Клауса, або Подорож країною Суомі»

(віртуальна мандрівка однією з країн ЄС – Фінляндією. Для учнів 5 кл.)

Мета заходу. Познайомити дітей з однією з країн ЄС – Фінляндією, цікавими фактами про її природний світ, економіку, культурне життя, видатних людей.

Обладнання. 1. Книжкова виставка «Подорож країною Суомі» 2. Мультимедійна установка (проведення заходу супроводжується електронною презентацією. Слайди перемикаються натисненням клавіші на певних словах, що позначено в тексті сценарію (наприклад – сл.1, і т.п.). Презентація знаходиться за посиланням:

Бібліотекар. (сл.2) Наближається чудове свято - Новий Рік! А з ним до нас приходять чудові новорічні ранки, ялинки з подарунками і, звичайно, головний герой новорічного свята – Дід Мороз. Його з нетерпінням чекають дітлахи, бо приходить він завжди не з порожніми руками, а з приємними сюрпризами. Діти, а хотів би хтось із вас, навпаки, - завітати в гості до Діда Мороза? (Діти: «Так!»). Але, мабуть, ви мені скажете, що це дуже важко, або зовсім неможливо, бо, скоріш за все, живе він десь аж на Півночі, може й на самому Північному полюсі..! Уявіть собі, що це не зовсім так. І, щоб потрапити до домівки Діда Мороза, або як його звать за кордоном – Санта – Клауса, нам всього лиш навсього потрібно поїхати до однієї з європейських країн – Фінляндії. Так-так, незважаючи на суперечки, які точаться між країнами Скандинавії, фіни вирішили, що справжня резиденція цього новорічного діда знаходиться саме у них. (сл.3) В самому північному регіоні Фінляндії, який називається Лапландія, на лінії Полярного кола, неподалечку від міста Рованіємі знаходиться село Санта-Клауса. (сл.4) Тут можна покататися на оленях (сл.5), собачих упряжках з хаскі (сл.6), снігоходах (сл.7), льодяних горках (сл.8), завітати в підземний парк ельфів, і, головне, відвідати саме популярне місце в селі - офіс Санта-Клауса, де він сам веде прийом (сл.9). Зустрітися з Йолупуккі (саме так звать свого Діда Мороза фіни) можна зовсім безкоштовно. Для тих же, хто не має змоги приїхати і поспілкуватися з Сантою особисто, існує пошта Санта-Клауса (сл.10). На пошті працюють помічники Йолупуккі – веселі ельфи, які розбирають листи і передають йому побажання від дітей з усього світу. Зараз Санті приходить близько 600 тис. листів на рік. До речі, свій лист цьому фінському Діду Морозу може надіслати кожен бажаючий за адресою:

Joulupukki
96930 Arctic Circle
FINLAND

(сл.11)

Фіни вважають, що кожного року саме з цього місця Санта-Клаус вирушає на оленячій упряжці по всьому світу роздавати дітям подарунки.

Діти, а як ви думаєте, чому саме ця країна вважає себе домівкою Діда Мороза? (Діти: «Тому що вона холодна і в ній багато снігу») (сл.12)

Б-р. Так, Фінляндія – переважно снігова країна. У Лапландії сніг вкриває землю вже на початку жовтня і лежить до початку травня. Тому тут дуже популярні всі зимові види спорту, а особливо – лижі (сл.13). У Фінляндії знаходиться ще одна столиця спорту – Лахті. В цьому невеличкому містечку протягом усього року працюють два найбільші в Європі трампліни (сл.14). Тут проходять лижні чемпіонати світу. Музей лиж розповідає багато цікавого про цей чудовий винахід скандинавів. Окрім світових чемпіонатів в Фінляндії проходить багато різноманітних лижних гонок. Так, в одній з них, лижному пробігу «Від кордону до кордону» (444 км) беруть участь усі, хто може стояти на лижах.

Статус Фінляндії, як країні лиж і зимових видів спорту підтверджують також десятки різноманітних змагань, зокрема й міжнародних традиційних турнірів. Вони проводяться у засніженій Лапландії з жовтня до травня, збираючи десятки тисяч спортсменів і глядачів. З поміж них є такі незвичайні, як «Льодовий марафон» у Куопіо, «Раллі в сопках», «Ігри першого снігу», «Арктичний гольф Діда Мороза». Популярні в Фінляндії й гонки на собачих упряжках або мотосанях.

Серед спортивних дисциплін почесне місце займають риболовні змагання (сл.15). У Фінляндії проводяться престижний турнір рибалок, чемпіонат з ловлі на блешню, чемпіонат з ловлі щуки та фестиваль на честь цієї риби. І це не дивно, адже ця країна, в якій налічується близько 187888 озер, є справжнім раєм для рибальства (сл.16).

Так, дійсно, озер у Фінляндії дуже багато: вони займають десяту частину всієї території країни. Озера з'єднуються затоками і утворюють цілу мережу, отже, можна подорожувати країною, практично не виймаючи човна на берег. Береги озер заболочені і порослі лісом. Тому фіни і називають свою країну Суомі, що в перекладі з фінської означає «країна боліт».

Болотисті місцевості — тільки один з багатьох ландшафтів Фінляндії. Центральні та північні райони країни вкриті тайгою (сл.17). Величезні дерева дають притулок звірам, яких у більшості країн Європи зустріти вже майже неможливо. Тут мешкають ведмеді, вовки, росомахи, рисі. Все це свідчить про те, що у фінських лісах вистачає куточків, куди не заходять люди. Ліси

— це гордість Фінляндії. Здавна країна постачала світові першокласну деревину та вироби з неї, випускала найкращий у світі папір. Але якими б великими не були фінські ліси, вони виростають за сторіччя, а вирубають дерева набагато швидше. Фінляндія дуже швидко залишилася б без своєї зеленої «шуби», коли б не відновлювала лісові насадження. На місцях вирубок висаджують маленькі пухнасті сосни, удобрюють ґрунт, пильно стежать за тим, щоб шкідники не завдали шкоди молодим деревам. А через три-чотири десятиріччя виросте новий, молодий ліс. В наш час українцям варто повчитися у фінів такому бережному ставленню до лісового багатства своєї країни.

(сл.18) У лісі, на березі озера несподівано можна натрапити на село або хутір – самотню селянську садибу. На хуторі звичайно живе одна сім'я. Взимку від хутора до хутора тягнеться лижня або санний слід. Влітку добираються озером на човнах.

(сл.19) У кожному хуторі неодмінно є лазня, або сауна, з кам'яною пічкою і кількома приполками. Лазні розпалюють дуже сильно, до 100*С, тому вода, яку виливають на пічку, вмить випаровується, утворюючи так звану суху пару, від якої дихається легше, ніж у звичайній лазні. Після лазні, вважають фіни, треба обов'язково зануритися в озеро чи пірнути у сніг. Така лазня схожа і на нашу. Вона зміцнює здоров'я і відганяє хвороби.

Незважаючи на «північне» розташування, клімат у Фінляндії не дуже суворий. Зими доволі м'які та сніжні, літо тепле. На морських мілинах та в озерах вода швидко прогрівається до +20° С. Отже, туристи потім довго розповідають друзям про те, що купалися майже поруч із моржами та білими ведмедями (хоча це і перебільшення).

(сл.20) За Полярним колом сонце влітку не опускається за горизонт цілих 73 дні, а взимку настає полярна ніч (каамос), яка триває 50 днів (сл.21). Майже два місяці сонце не підіймається над обрієм, і люди з нетерпінням чекають весни. Втім, темрява — не кінець життя. Коли настає полярна ніч, в Гельсінкі проводиться фестиваль «Сили світла» з унікальним світломузичним шоу.

Але, крім всього цього, ви так і не дізнаєтеся справжню чарівність Фінляндії, поки не побачите її блискучий, незабутній символ – північне сяйво (сл.22). Звичайно, північне сяйво можна побачити не тільки у Фінляндії, а й в багатьох північних країнах. Але ми рекомендуємо «полювати» на нього саме тут, за полярним колом – у Лапландії. І не тільки тому, що сяйво відмінно прижилося на батьківщині Йоулупуккі. В цьому краю найпростіше відшукати «чисте» небо, яке не засвічене вогнями великих міст.

"Тож, що ж це за сяйво таке?", – запитаєте ви. (сл.23)Північне сяйво – це природне явище, пов'язане з сонячною активністю. Процес утворення сяйва важко пояснити у двох словах. Але якщо коротко, то після довготривалих сонячних спалахів, сонячні частинки потрапляють в космос, де їх притягує

Північний магнітний полюс. Частинки взаємодіють з верхніми шарами атмосфери, в результаті чого вивільняється велика кількість енергії і з'являється сяйво. На вигляд – це гігантське полотно, що світиться. Як правило, воно «забарвлюється» в зелені кольори. Іноді по краях з'являються й інші відтінки. Все «шоу» відбувається приблизно в 100 км над землею – масштаб світіння вражає. До речі, не одна лише Земля може похвалитися подібними «спецефектами». Притягують сонячні частинки і інші планети. Наприклад, куди більш потужне сяйво постійно відбувається на Юпітері.

Але Фінляндія – не тільки країна з красивою природою. (сл. 24) Зараз – це добре розвинена європейська країна, яка за рівнем життя та якістю освіти займає одне з найвищих місць у світі. Фінляндія – країна ЄС з 1995 р. Здавна Фінляндія славилась як країна лісорубів та меблярів. І в наші дні основний прибуток країні дає лісова і паперова промисловість. Українцям відомий ще один фінський товар телефони «Нокія».

(сл. 25) Столиця Фінляндії, Гельсінкі, розташована на березі Ботнічної затоки. Екскурсія містом зазвичай починається з Сенатської площі, де знаходяться Кафедральний собор (який раніш був православним, а тепер став лютеранським), Державна рада і Університет. Неподалік від цього комплексу розташовані Президентський палац, міська ратуша, парк «Еспа» та символ столиці — фонтан із бронзовою скульптурою «Хавіс Аманда». Трохи далі — Олімпійський стадіон, Будинок культури Гельсінкі та парк розваг Ліннанмякі. У 2002 р. був відкритий перший у Скандинавії морський центр з 28 великими акваріумами. В Гельсінкі понад 60 церков, найцікавіша з яких — церква Темпелінаукіо («Церква у скелі»). Вона була видовбана у гранітній скелі. Тут проходять чудові концерти органної музики. Зоопарк Гельсінкі вважається одним із найкращих у Європі. У ньому відтворені різні ландшафти: шматочок тропічного лісу, який отримав назву «Амазонія», куточок болотного світу Фінляндії («Будинок Боарелія») та славнозвісна «Долина кішок».

(сл.26) В Гельсінкі знаходиться одна із кращих бібліотек світу Oodi (в перекладі з фінської «ода»), яку відкрили п'ятого грудня 2018р. Її будівництво коштувало 98 мільйонів євро, 66 мільйонів з цієї суми взяли з бюджету міста. Нова центральна бібліотека Гельсінкі слугує не стільки книгосховищем, скільки публічним простором, який відіграє об'єднавчу функцію для жителів міста. Більшу частину будівлі займають публічні простори. На першому поверсі – активна зона з кількома входами. Тут є просторий хол, кав'ярня, ресторан, кінотеатр. Другий поверх присвячений роботі, навчанню, творчості, спілкуванню з друзями. Тут розташовано робочі кімнати, мітінг-руми, ігрові кімнати, класи для вивчення мови для мігрантів, майстерні з 3D-принтерами, швейними машинами та іншим обладнанням. Найбільша інновація бібліотеки – кімната-куб зі смарт-стінами, яку можна перетворити на що завгодно за допомогою сенсорних екранів і віртуальної реальності. Художники планують влаштувати у «Кубі»

виставки іммерсійного мистецтва, а медики – проводити заняття у віртуальній операційній. На третьому поверсі – власне полиці зі 100 тисячами книг. Бібліотекарям допомагають роботи, які сканують книжки та транспортують їх до потрібних ящиків. Бібліотека відкрита щоденно, причому працює до пізнього вечора – до 22:00 у робочі дні та до 20:00 у свята. Все в ній створено для заохочення жителів і гостей зустрічатися, спілкуватися та ховатися від суворої фінської погоди.

(сл. 27) На морському узбережжі розкинувся парк Сібеліуса (фінського композитора, на честь якого названа Музична академія). У парку розташований монумент композиторові Яну Сібеліусу. Кажуть, що коли дме вітер, ці труби видають звуки ... Один із найвідоміших творів Яна Сібеліуса є симфонічна поема «Фінляндія». Зараз я пропоную вам прослухати її разом з відео картин природи Фінляндії. Після прослуховування музики, скажіть, який вона навіює вам настрій, чому. Чи такі почуття виникають у вас при перегляді світлин пейзажів цієї країни?

(Прослуховування симфонічної поеми «Фінляндія».
https://www.youtube.com/watch?v=F5zg_af9b8c)

Окрім творчості діячів мистецтва, в Фінляндії відомі історичні пісні – руни, які розповідають про славетне минуле фінів. Фінський фольклорист Еліас Льонрот, який об'їздив усю країну, записуючи руни, у 1835 р. склав з них карело-фінський національний епос під назвою «Калевала».

(сл.28) У Фінляндії понад 300 музеїв, здатних задовольнити найвибагливіших туристів. Найбільш відомі — Синьобрюхівський музей художніх мистецтв, заснований нащадками відомих російських пивоварів, музей Атенеум, Національний історичний музей Фінляндії, етнографічний музей під відкритим небом, що знаходиться на острові Сеурасаарі. В Хямеєнлінна туристи відвідують Музей тюрем та середньовічну фортецю. А в Еспоо — найбільший у Північній Європі аквапарк. У великому басейні імітуються океанські хвилі, поруч — безліч водних атракціонів: гірки, басейни, тарзанки... У Вантаа відкритий науковий центр Хеурека («Еврика»), де проводяться різноманітні виставки та науково-пізнавальні програми для дітей та дорослих.

Турку — колишня столиця Фінляндії, місто музеїв та фіордів. Кафедральний собор Турку — духовне «серце» країни. На його території працює цікавий Музей дерев'яної скульптури, церковного посуду та тканин. У Замку міста, побудованому у XIII ст., зараз знаходиться історичний музей. Є тут також Музей ремісників, Морський центр, присвячений історії мореплавства, Фармацевтичний музей і багато інших. (сл.29) А всього за 20 км від Турку знаходиться парк розваг Муммімаїлма — «Світ Муммі-тролів», цілком присвячений цим казковим персонажам.

(сл.30) Діти, а чи пам'ятаєте ви, хто такі Муммі-тролі і хто їх придумав?

(Діти відповідають). Так, вигадала цих казкових персонажів фінська письменниця та художниця Туве Янсон (сл.31), яка завдяки їм стала відомою на весь світ. Туве Янсон народилася в 1914 р. в мистецькій родині. Її тато відомий у Фінляндії скульптор, а мама – шведська художниця- графік. Туве з дитинства прагнула стати художницею, навчалася в художніх школах. В 30-ті роки вона ілюструвала політичний часопис «Гарм», затавровуючи своїми карикатурами нацистський уряд Гітлера. (сл.32)Якось вона намалювала фігурку, дуже схожу на Мумі-Троля, і стала нею «підписувати» свої ілюстрації. Коли Туве Янсон у далекому 1945 році написала першу повість про мумі-тролів, вона ще не знала, що стане всесвітньовідомою письменницею, найзнаменитішою казкаркою Фінляндії, отримає півсотні різноманітних міжнародних премій і нагород як письменник і художник, а її книги про мумі-тролів будуть перекладені більше, ніж тридцятьма мовами. Туве Янсон померла у 2001 році, проживши майже 87 років. В нашій бібліотеці є чудові видання її історій про мумі-тролів. Деякі з них ви будете незабаром вивчати на уроках зарубіжної літератури (сл.33) і зможете познайомитись з чесним і відважним Мумі-тролем, його чудовою Мамою і Татом, милою Хропсею, закоханим у мандри Нюхмумриком, хвалькуватим, але добросердим Чмихом, розважливим Хропусем та іншими мешканцями квітучої долини Мумі-тролів. А ми пропонуємо вам послухати цікаві уривки з цих чудових творів.

(зачитуються уривки)

Б-р. Прочитавши повністю твори про кумедних мумі тролів та інших дивовижних істоток, що населяють долину Мумі, ви зможете пережити незвичайні пригоди, у яких завжди перемагають дружба, відвага і доброта.

А на завершення ми пропонуємо вам розгадати кросворд «Фінляндія» (сл.34).

						1	Ф	І	Н	И				
		2	С	У	О	М	І							
				3	Р	У	Н	И						
			4	Й	О	У	Л	У	П	У	К	К	І	
	5	Т	У	В	Е		Я	Н	С	О	Н			
			6	С	А	У	Н	А						
7	Л	А	П	Л	А	Н	Д	І	Я					
			8	Л	И	Ж	І							
					9	С	Я	Й	В	О				

Питання для кросворду:

1. Мешканці Фінляндії. (фіни)
2. Як фіни називають свою країну. (Суомі)
3. Історичні фінські пісні. (руни)
4. Фінський Дід Мороз. (Йоулупуккі)

5. Всесвітньовідома фінська письменниця. (*Туве Янсон*)
6. Фінська баня. (*сауна*)
7. Північна частина Фінляндії. (*Лапландія*)
8. Найпопулярніший вид спорту в Фінляндії. (*лижі*)
9. Природне світлове явище Північне...(*сяйво*)

Використана література:

1. Країни і народи: Європа: Я пізнаю світ: Дит. енцикл.- К.: Школа, 2000.
2. Країни світу. Європа: Для дітей середнього шкільного віку.- Харків: Фоліо, 2005
3. Інтернет-ресурс (<https://senfil.net/index.php?newsid=290>)
4. Інтернет-ресурс (<https://tvoirovaniemi.livejournal.com/15519.html>)
5. Інтернет-ресурс (https://www.youtube.com/watch?v=F5zg_af9b8c)
6. Інтернет-ресурс (<https://hmarochos.kiev.ua/2019/11/06/yak-nova-biblioteka-u-gelsinki-stala-odnym-iz-golovnyh-mists-dlya-zustrichej-foto/>)
7. Туве Янсон. Країна Мумі-Тролів. Т 1.- Львів: Видавництво Старого Лева, 2004

Автор: заступник директора Дворічанської РЦБС по роботі з дітьми Ольга Резнік